

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Фаховий коледж
Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-виховної роботи

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

20 24 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В'язання

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність **014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**
Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

Мушак О. М. В'язання: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво), Кременець, 2024. 16 с.

Розробник:

Мушак Олександра Мирославівна — викладач циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва

Протокол від «01» серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії

Віталій ПИСАРЕНОК

Вступ

Принципові зміни у змісті загальної середньої освіти, запровадження нового стандарту та навчальних програм у 5-7 класах зумовлюють необхідність оперативного вжиття заходів щодо вироблення нової методології методичної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва та створення відповідного науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Важливо, щоб методична підготовка реалізувалася не лише через відповідну навчальну дисципліну, а розглядалася як провідний аспект формування професійної компетентності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва.

Вибірковий компонент «В'язання» як дидактично обґрунтована система знань, умінь та навичок, досвіду творчої діяльності покликаний забезпечити підготовку майбутніх учителів образотворчого мистецтва до реалізації державних стандартів змісту освітньої галузі «Образотворче мистецтво» та чинних навчальних програм загальноосвітніх навчальних закладів.

Курс «В'язання» є спеціальною дисципліною у підготовці майбутніх учителів зі спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) і має на меті формування у майбутніх учителів образотворчого мистецтва системи теоретичних знань, професійних умінь і навичок та особистісних якостей у сфері організації і проведення урочної та позаурочної образотворчої підготовки учнів.

Програма вивчення навчальної дисципліни «В'язання» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Образотворче мистецтво) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво).

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка	Вибіркова
	Спеціальність: 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	
Загальна кількість годин - 45	Освітньо-професійні програми: Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
		8-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 год. самостійної роботи здобувача – 1,2 год	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції
		4
		Практичні
		24
		Самостійна робота
		17 год.
		Вид контролю:
Залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 62,2 % / 37,8 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою практикуму є розвиток у здобувачів художньо-естетичних смаків, творчого ставлення до праці, розуміння технологічних особливостей створення в'язаних декоративно-ужиткових виробів, формування інтегрованих знань, комплексних умінь і навичок художнього проектування.

Програма передбачає оволодіння здобувачами основними техніками в'язання та технологіями виготовлення в'язаних виробів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування у здобувачів освіти стійкого інтересу до декоративно-ужиткового мистецтва;
- розвиток творчих здібностей та естетичних смаків;
- навчання здобувачів основних прийомів і технік в'язання, художнього проектування, технологій виготовлення в'язаних виробів;
- формування у здобувачів умінь планувати свою роботу, розробляти способи оздоблення в'язаних виробів, правильно підбирати техніки оздоблення;
- виховання у здобувачів освіти національної самосвідомості, творчого ставлення до праці, розуміння впливу народного декоративно-ужиткового мистецтва на розвиток творчої особистості.

У процесі навчання за цією програмою здобувачі повинні ознайомитися з методами художнього проектування майбутнього виробу, навчитись розробляти технічну документацію на його виготовлення, орнаментальні композиції, підбирати техніки в'язання, виконувати трудові прийоми та операції, проводити кінцеве опорядження в'язаних виробів.

Здобувачі повинні раціонально підходити до нормування часу на виготовлення декоративно-ужиткового виробу, опрацьовувати мистецтвознавчу, наукову та методичну літературу, постійно розвивати творчі здібності та розширювати світогляд.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК16 Здатність розуміти основи образотворчої грамоти, аналізувати історичні етапи розвитку образотворчого мистецтва, художні твори; використовувати спеціальну термінологію; усвідомлювати значення образотворчого мистецтва у вихованні учнівської молоді.

СК17 Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

СК18 Здатність володіти академічними та сучасними техніками, прийомами та засобами рисунку, живопису, композиції.

СК22 Здатність володіти художніми техніками обробки матеріалів декоративно-прикладного мистецтва.

СК23 Здатність до аналізу традицій та сучасних тенденцій декоративно-прикладного мистецтва, ідентифікації та порівняння ознак різних його видів, навчання учнів технікам декоративно-прикладного мистецтва у позакласній та позашкільній діяльності.

Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

PH11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

PH16 Володіти теоретико-методичними знаннями у галузі образотворчого мистецтва, принципами та закономірностями організації навчання образотворчому мистецтву в закладах загальної середньої освіти.

PH17 Уміти застосовувати у професійній та творчій діяльності художні техніки і матеріали образотворчого мистецтва та володіти основами художньої майстерності.

PH18 Уміти розвивати творчу уяву, образне мислення та художній смак учнів.

PH19 Виявляти здатність до створення власних художніх задумів, розробляти ескізи, проекти, виконувати та презентувати творчі роботи.

PH22 Виявляти готовність до застосування художніх технік обробки матеріалів декоративно-прикладного мистецтва у гуртковій роботі та популяризації народного мистецтва.

PH23 Володіти знаннями та уміннями організації предметно-перетворювальної діяльності школярів у сфері декоративно-прикладного мистецтва.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Основи в'язання спицями

Тема 1. В'язання як вид декоративно-ужиткового мистецтва

Історія в'язання. В'язання в Україні. Асортимент в'язаних виробів. Інструменти та пристосування для в'язання спицями.

Тема 2. Пряжа, її види та властивості.

Види пряжі. Властивості пряжі: рівність, міцність, скрученість, стійкість пофарбування, номер пряжі. Змотування, прання і фарбування пряжі. правила добирання спиць та пряжі.

Тема 3. Узори для в'язання спицями

Набирання петель. Види петель. Крайні петлі, рівний та вузлуватий край. Закріплення петель останнього ряду пров'язуванням двох петель разом;

пров'язуванням за візерунком. Схематичний запис і рапорт візерунку. Візерунки для в'язання спицями з лицьових та виворітних петель.

Тема 4. Способи вив'язування петель та їх умовне позначення

Умовне позначення петель, способи вив'язування лицьових, виворітних та схрещених петель. Технологія виконання накидів, ажурних узорів. Умовні позначення в ажурних візерунках.

Тема 5. Узори зі знятими петлями, з обвиваючими петлями

Пров'язування візерунків зі знятими петлями. Твидові багатоколірні візерунки. Технологія виконання обвиваючих петель. Візерунки з обвиваючих петель.

Тема 6. Узори зі схрещеними петлями, з горбиками

Схрещена лицьова та виворітна петля. Візерунки із схрещеними петлями. Узори з горбиками та комбіновані візерунки. Рельєфні в'язки і способи їх виконання. Коси і джгути.

Тема 7. Кольорові орнаменти. Жакард

Особливості в'язання орнаменту. Схеми для орнаментів.

Змістовий модуль II. Основи техніки в'язання спицями

Тема 8. Контрольний зразок. Розрахунок щільності в'язання

Розрахунок в'язаного полотна. Контрольний зразок. Розрахунок щільності в'язання по горизонталі та вертикалі. Розрахунок петель та рядів в'язаного полотна. Додавання та віднімання петель: додавання петель з накидів, пров'язування з попереднього ряду, з повітряних петель; зменшення кількості петель пров'язуванням двох або трьох разом.

Тема 9. Побудова викрійки в'язаного полотна

В'язання за викрійкою. Технологія виконання трикотажних швів (горизонтальний, вертикальний, кетельний). В'язання горизонтальних і вертикальних петель для застібок.

Тема 10. В'язання за викрійкою деталей виробу

Побудова викрійки пілочки, спинки, рукава. В'язання за викрійкою способом збільшення та зменшення в'язаного полотна.

Технологія в'язання шкарпеток на двох та п'яти спицях. Розрахунок в'язання. Особливості вив'язування п'ятки та миска.

Тема 11. Декоративне оздоблення в'язаних виробів

Зубчастий край. Шнур, китички, помпони. Аплікація та вишивка по в'язаному полотну. Догляд за в'язаними речами.

Тема 12. Виконання індивідуального творчого завдання

Виготовлення інструкційних карт для індивідуального творчого завдання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р
Змістовий модуль I. Основи в'язання спицями						
Тема 1. В'язання як вид декоративно-ужиткового мистецтва	3	2	-	-	-	1
Тема 2. Пряжа, її види та властивості	3	2	-	-	-	1
Тема 3. Узори для в'язання спицями	3	-	2	-	-	1
Тема 4. Способи вив'язування петель та їх умовне позначення	3	-	2	-	-	1
Тема 5. Узори зі знятими петлями, з обвиваючими петлями	3	-	2	-	-	1
Тема 6. Узори зі схрещеними петлями, з горбиками	3	-	2	-	-	1
Тема 7. Кольорові орнаменти. Жакард	3	-	2	-	-	1
Разом за змістовим модулем I	21	4	10			7
Змістовий модуль II. Основи техніки в'язання спицями						

Тема 8. Контрольний зразок. Розрахунок щільності в'язання	3	-	2	-	-	1
Тема 9. Побудова викрійки в'язаного полотна	3	-	2	-	-	1
Тема 10. В'язання за викрійкою деталей виробу (пілочка)	3	-	2	-	-	1
Тема 11. В'язання за викрійкою деталей виробу (рукав)	3		2	-		1
Тема 12. В'язання шкарпеток	3	-	2	-	-	1
Тема 13. Декоративне оздоблення в'язаних виробів	3	-	2	-	-	1
Тема 14. Виконання індивідуального творчого завдання	6	-	2	-	-	4
Разом за змістовим модулем I	24	-	14	-	-	10
Усього годин	45	4	24	-	-	17

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
8 семестр		
1.	В'язання як вид декоративно-ужиткового мистецтва	2
2.	Пряжа, її види та властивості	2
Усього		4

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Основи в'язання спицями		10
1.	Пров'язування основних елементів в'язання спицями.	2
2.	В'язання узорів з лицьових та виворітних петель	2
3.	В'язання узорів зі знятими петлями, з обвиваючими петлями	2
4.	В'язання узорів зі схрещеними петлями (джгути), з горбиками.	2
5.	В'язання жакардових візерунків	2
Змістовий модуль II. Основи техніки в'язання спицями		14

6.	Розрахунок щільності в'язання. Збільшення та зменшення в'язаного полотна	2
7.	Побудова викрійки в'язаного полотна	2
8.	В'язання за викрійкою деталей виробу (пілочка)	2
9.	В'язання за викрійкою деталей виробу (рукав)	2
10.	В'язання шкарпеток на 2-х спицях	2
11.	Оздоблення в'язаних виробів	2
12.	Виконання індивідуального творчого завдання	2
	Усього годин	24

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин
Змістовий модуль I. Основи в'язання спицями		7
1.	Опрацювання навчального матеріалу	1
2.	Підготовчі роботи до в'язання	1
3.	Способи пров'язування крайніх петель, закріплення петель останнього ряду	1
4.	Виконання в'язок з накидами. Вправи на вив'язування ажурних узорів	1
5.	Виконання зразків в'язок зі знятими петлями, обвиваючими петлями	1
6.	Виконання зразків узорів зі схрещеними петлями, горбиками	1
7.	Виконання зразків багатоколірних узорів (орнаментів)	1
Змістовий модуль II. Основи техніки в'язання спицями		10
8.	Вправляння у збільшенні та зменшенні в'язаного полотна	1
9.	Побудова викрійки за розмірами	1
10.	В'язання за викрійкою пілочки, рукава	2
11.	Виготовлення інструкційних карт для в'язання шкарпеток	1
12.	Оздоблення в'язаних виробів	1
13.	Виконання індивідуального творчого завдання	4
	Усього годин	17

8. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, брейнсторм, метод проєктів.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

9. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), практичні заняття, перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль: залік у 8-ому семестрі.

10. Критерії оцінювання творчих робіт здобувачів фахової передвищої освіти

Критерії	Показники	Оцінка
За змістом	Як виконана робота? За зразком, із частковими змінами або за власним задумом. Ідея або уява, що лежать в основі виробу. Наскільки вдалося це втілити.	5
За матеріалом	Як підібрано матеріал? Наскільки він відповідає задуму, технології. Як використовувалися його властивості, колір, форма?	5
За технікою виконання	Наскільки охайно виконана робота? Який рівень самостійності? Які Прийоми і технології використовувалися. Які інструменти й наскільки грамотно застосовувалися? Швидкість і	5

	індивідуальний темп роботи здобувача освіти	
За естетичним оформленням	Що нового здобувач передвищої освіти вніс у виріб? У технологічний процес? Наскільки він зумів проявити своє особистісне бачення? Які він зробив відкриття в сфері застосування технології й у специфічних засобах виразності?	5

11. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи

Оцінка «5», «відмінно»: здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує лабораторні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

Оцінка «4», «добре»: здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує лабораторні завдання.

Оцінка «3», «задовільно»: здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками.

Оцінка «2», «незадовільно»: здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями.

12. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «В'язання»

Оцінку «5», «відмінно» заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який:

- має значні систематизовані, ґрунтовні теоретичні знання, практичні навички і вміння;
- визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички компетенції, неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання самостійно;
- схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ;
- здатний до самокерування при навчанні.

Оцінку «4», «добре» заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який:

- має широкі загальні знання і систематизовані конкретні базові теоретичні знання про обладнання, інструменти, технологію, прийоми роботи, основи конструювання та моделювання;
- має конкретні практичні знання та вміння. Здатний виконувати завдання під керівництвом.

Оцінку «3», «задовільно» заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який:

- має обмежений обсяг знань, навичок і компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером;
- застосовує навички під керівництвом у контрольованому середовищі, несе часткову відповідальність за своє навчання;
- здатен опрацювати матеріал самостійно.

Оцінку «2», «незадовільно» заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який: має незначні загальні знання або базові загальні знання про технологію в'язання;

- здатний виконувати прості завдання (навички навчання потребують структурованої підтримки).

10. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з предмету.
2. Інструкції з Правил безпеки праці.
3. Навчальні стенди, плакати.
4. Дидактичні матеріали.
5. Інструктивні картки.
6. Інструменти та пристосування для в'язання.
7. Зразки виробів.
8. Таблиці за темами.
9. Навчальні посібники.
10. Методичні розробки з тем.

11. Рекомендована література

Основна

1. Денисенко Л.І. Азбука домашнього господарювання: Навч. посібник з трудового навчання для учнів 5-9 кл. Київ: А.С.К., 2006. 232 с.
2. Федоренко Т. І. Основи декоративно-прикладного мистецтва. Львів, 2016. 175 с.

Допоміжна

1. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник для вищих навч. закл. Харків: ХДАДМ, 2003. 320 с.
3. Титаренко В. П. Методика вивчення декоративно-прикладної творчості. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. 460 с.

Інформаційні ресурси

1. www.vyazannya.org/

2. www.arachna.net.ua/collection.php
3. tvorilka.in.ua/category/вязання-2/
4. rukodill.com.ua/shemi-vyazannya-spitsyami-dlya-pochatktivsiv-osnovni...